

Skabersjö kyrka

55.5479, 13.1619

Skabersjö kyrka är sig ganska lik sedan uppförandet vid slutet av 1100-talet. Bland annat är långhus, kor och absid från denna tid.

Under senmedeltiden förlängdes kyrkan mot väster, förmodligen på grund av att församlingens befolkning växte. Något senare tillkom tornet ovanpå detta nya valv. Och på 1740-talet tillkom "nykyrkan" som ursprungligen var gravkor åt herrskapet på Skabersjö slott.

I tornet hänger tre tre klockor, varav den äldsta är från 1300-talet.

På den södra långhusmurens utsida sitter en äldre solvisare samt en praktfull gravsten över kyrkoherden Michael Petreius som dog 1642.

Utvändigt kan vi på det som tidigare var gravkor se initialerna OT och CK, som står för Otto Thott och Christine Kaas, samt årtalet 1745. När man på 1800-talet började använda gravkoret som kyrkorum för gudstjänstbesökare flyttades gravarna ut på kyrkogården till den speciella Thottska kyrkogården söder om kyrkan.

En anledning till att kistorna flyttades ut ska ha varit lukten i kyrkan som bidragit både till att kistorna blivit i dåligt skick men också påverkat lukten i kyrkan.

Tunnvalvet i koret är ett av de få kvarvarande i Skåne från tidig medeltid. Kyrkan skall under medeltiden ha smyckats med kalkmålningar, men dessa har vid olika renoveringar bedömts vara i så dåligt skick att de inte restaurerats och kyrkorummet är därför vitmålat än idag.

Altaruppsatsen är ovanlig då den tillkom under slutet av 1700-talet, under en tid då det tillverkades få altarprydnader. Den är ritad av slottsarkitekten Adolf Fredrik Barnekow, som var svåger till greve Tage Thott på Skabersjö gods. Mellan åren 1942 och 1961 var den vänd bak- och fram och hade ett tygstycke hängande över, eftersom den dåvarande kyrkoherden tyckte altaruppsatsen var för ful.

Predikstolen som tillkom under sent 1500-tal har moderniserats och fått sin ursprungliga färg borttagen. Baldakinen är från 1700-talet och utförd av bildhuggare Johan Ullberg.

Den nuvarande bänkinredning och orgelläktare tillkom när kyrkan renoverades i slutet av 1800-talet. Då förstörades också bland annat fönstren vars fönsterglas var påkostade och importerade från "Kongelig Bayrisk Hofglasmaleri F X Zettler i München"

Dopfunten i sandsten från 1922 har en dekor i låg relief med Kristusmonogram, lammet med kors, ängelmotiv och släkternas Thotts och Ulfstands adelsvapen. Dopfunten skänktes till kyrkan av grevinnan Augusta Thott på Skabersjö.

Orgelfasaden är ritad 1963 av arkitekt Torsten Leon-Nilson. Mot kyrkorummet finns en ådringsmålade balkongläktare tillkommen i slutet av 1800-talet och ritad av arkitekt August Waldemar Lundberg. Orgelverket är byggt 1963 av A Mårtenssons Orgelfabrik AB, Lund.

Ägaren till Skabersjö gods var kyrkans patronus vilket bland annat betydde att han tillsatte kyrkans präster. Jörgen Jensen Faxe som var kyrkoherde mellan åren 1642-1681 finns avbildad med sin familj på ett epitafium i kyrkan. Om hans hustru Elena Jacobsdotter, står det att läsa i Malmö Sankt Petris dödsbok från 1705 att hon dog den 7 februari 1705 klockan 7 om morgonen, "sedan hon lefwat i werlden 66 åhr 6 månader och 1 dag. Brukt alla klockorna wid Själrigningen".

Prosten Jörgen Jensen Faxe hade det inte lätt. När svenska armén belägrade Malmö i mitten av 1640-talet plundrades hans hem av svenska soldater. Och under det stora skånska kriget 1676-1679 plundrade snapphanar prästgården som sedan brändes. Han hade också en svår roll som kyrkoherde för en av de mäktigaste skånska adelssläkterna under brytningstiden mellan danskt och svenskt. Jörgen Faxe ska på sin dödsbädd 1681 uppmanat sonen med orden "Min käre son, vad du bliver, så bli aldrig prost, det är en slem ting."

Källor:

Worddokument: "Värdebedömning Skabersjö kyrka." Lunds stift Jonna Stenius 2013.

Webb: Värby församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.